

<https://doi.org/10.36818/2071-4653-2024-4-9>

УДК 332.1:332.021(477)

JEL O13, Q56, Q58, R11

В. Р. Ковалишин

кандидат економічних наук, доцент, докторант відділу
регіональної екологічної політики та природокористування
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього
НАН України», м. Львів

e-mail: v_kovalyshyn@yahoo.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7808-3200>

ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ НА ЗМІНУ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Цілі та завдання, які раніше ставилися у сфері формування та реалізації державної екологічної політики, вимагають перегляду та доповнення. З посиленням кризових тенденцій в економіці також потребують додаткового аналізу та обґрунтування можливості застосування інструментів екологічної політики, а диверсифікація регіонів за показником оцінки екологічного стану передбачає різні підходи до реалізації екологічної політики на регіональному рівні. У статті розглянуто основні законодавчо-нормативні документи у сфері екологічної політики. Охарактеризовано поточний стан виконання цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року. Проведено аналіз витрат державного бюджету на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронних заходів. Обґрунтовано можливості застосування окремих інструментів екологічної політики для досягнення стратегічних цілей державної екологічної політики в умовах дефіциту державного бюджету. Здійснено аналіз імплементації цілей стратегії державної екологічної політики України в межах регіональних стратегій розвитку окремих областей України. Установлено взаємозв'язок між державною та регіональною екологічною політикою. Зазначено про вплив регіональних соціально-економічних систем на зміну підходів щодо формування екологічної політики.

Ключові слова: державна екологічна політика, стратегічні цілі, інструменти екологічної політики, регіональні стратегії розвитку, соціально-економічні системи.

Kovalyshyn V. R. IMPACT OF TRANSFORMATION OF SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS ON THE CHANGE OF APPROACHES TO THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF THE STATE ENVIRONMENTAL POLICY OF UKRAINE

In recent years Ukraine has undergone significant changes both in the environmental situation in the country and in the development of its socio-economic systems due to the impact of the COVID-19 pandemic and the beginning of full-scale hostilities on its territory. The main goals and objectives that were previously set in the field of formation and implementation of the state environmental policy require revision and addition. With the aggravation of crisis trends in the economy, additional analysis and justification of the possibility of applying environmental policy instruments are also required. The diversification of regions by the indicator of assessment of the environmental situation implies different approaches to the implementation of environmental policy at the regional level. The article emphasizes that the strategic goals of the state environmental policy should be established at the national level but specified at the regional and local levels, taking into account regional characteristics and socio-economic peculiarities of territories. The article analyzes the main legislative and regulatory documents in the field of environmental policy and the current status of implementation of the tasks of the 2030 State Environmental Policy Strategy of Ukraine. Environmental protection costs by types of environmental protection measures are estimated. The possibilities of applying individual environmental policy instruments to achieve the strategic goals of the state environmental policy in conditions of a state budget deficit are substantiated. The article notes that the same tools can be successfully used to achieve several goals and objectives of the state environmental policy of Ukraine. The application of environmental policy instruments is proposed in view of their priority for achieving a particular goal. The implementation of the goals of the 2030 State Environmental Policy Strategy of Ukraine within the framework of regional development strategies of individual regions of Ukraine is analyzed. The relationship between state and regional environmental policies is established and impact of regional socio-economic systems on changing approaches to the environmental policy formation is determined.

Keywords: state environmental policy, strategic goals, environmental policy instruments, regional development strategies, socio-economic systems.

Постановка проблеми. У 2022 р. через значне інфраструктури, викликаними повномасштабними забруднення вибухонебезпечними речовинами та бойовими діями, на території України значно руйнування об'єктів промислової та енергетичної загострилися питання екологічної безпеки держави та

зміни пріоритетів щодо формування та реалізації її екологічної політики. Воєнні дії по-різному впливають на екологічну ситуацію в регіонах України – від тотального знищення об'єктів інфраструктури та значного забруднення довкілля і, як наслідок, погіршення екологічної ситуації, наприклад внаслідок руйнування теплових і гідроелектростанцій, до помірного впливу, який переважно спостерігається у віддалених регіонах.

Негативний вплив на довкілля можна також поділити на прямий, пов'язаний з безпосереднім результатом ведення бойових дій та їхнім деструктивним впливом, що більш притаманно східним і південним регіонам України, які безпосередньо прилягають до зони ведення бойових дій, та опосередкований, що проявляється у вимушеній міграції бізнесу та населення у відносно безпечні західні регіони України, а відтак у зростанні антропогенного впливу на довкілля та зміні в еколого-економічному розвитку регіонів.

В умовах забезпечення першочерговості політичного та економічного виживання України недостатньо уваги приділяється питанням реалізації екологічних імперативів, задекларованих у ключових законодавчо-нормативних документах, які повинні були визначати екологічну політику та безпеку держави на найближче десятиліття. На сьогодні одним із чинних основоположних документів, який визначає формування та реалізацію екологічної політики, є «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Після її затвердження і введення в дію минуло практично п'ять років, тому можна робити попередні висновки про ефективність реалізації її основних вимог. Але вже зараз очевидно, що негативний вплив воєнних дій спонукає до перегляду основних екологічних цілей та завдань і внесення змін у законодавчо-нормативну базу, яка визначає екологічну політику держави.

Зважаючи на складну економічну ситуацію, значну фінансову залежність України від закордонних партнерів, погіршення інвестиційного клімату та умов для ведення бізнесу, необхідно переглянути пріоритетність застосування інструментів реалізації екологічної політики держави та диверсифікувати застосування їх залежно від ситуації в кожному регіоні.

Аналіз останніх досліджень. За роки незалежності України питанням формування та реалізації екологічної політики було присвячено низку фундаментальних наукових праць вітчизняних дослідників.

І. М. Синякевичем розроблено детальну класифікацію інструментів екологічної політики та запропоновано національні інструменти, які є найбільш актуальними та дієвими для України в умовах загострення екологічних проблем і переходу до ринкової економіки [1]. Також ним обґрунтовано принципи та основні підходи щодо реалізації регіональної екологічної політики [2].

В. С. Кравців розглядав економічні механізми формування та реалізації регіональної екологічної

політики в умовах розвитку та перетворення регіональних соціально-економічних систем, виділяючи, зокрема, еволюційні етапи впровадження економічних інструментів екологічної політики та основні цілі, які повинні бути досягнуті на кожному з етапів [3].

Серед нещодавніх наукових досліджень можна виділити роботу Г. М. Буканова, яким розроблено та науково обґрунтовано інтегральну модель реалізації політики екологічного розвитку регіону на основі кластерного підходу та визначено критерії ефективності державного управління щодо формування та реалізації регіональної екологічної політики [4].

Ураховуючи трансформації соціально-економічних систем в Україні в умовах воєнного стану, необхідно переглянути організаційно-економічний механізм формування та реалізації екологічної політики. Зважаючи на виклики сьогодення, потребують аналізу та корегування основні екологічні імперативи на державному рівні. В умовах дефіциту державного бюджету та обмеження видатків на охорону навколишнього середовища доцільно також визначити та обґрунтувати пріоритетність застосування інструментів екологічної політики для досягнення її стратегічних цілей.

Метою статті є аналіз впливу актуальної ситуації в Україні та викликів сьогодення на зміну підходів до реалізації державної екологічної політики, пошук шляхів її удосконалення, запровадження і модернізації інструментів формування екологічної політики та застосування їх на регіональному рівні.

Основні результати дослідження. Екологічна політика в Україні досліджується нами як на національному рівні, так і на рівні макрорегіонів, до яких віднесено Західний, Північний, Центральний, Східний та Південний. У межах Західного макрорегіону окремо виділено Карпатський регіон, який характеризується специфічними природно-кліматичними та ресурсними умовами та більшою чутливістю місцевих екосистем до змін умов навколишнього середовища.

На державному рівні за останні кілька років було прийнято низку достатньо прогресивних законодавчо-нормативних документів, спрямованих на реалізацію екологічної політики в Україні. Наприклад, у 2017 р. вступив у дію Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», який визначає правові та організаційні механізми екологічної безпеки держави та спрямований на попередження та мінімізацію негативного впливу на довкілля [5]. У 2019 р. затверджено Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року (далі – Стратегія) і визначено принципи підходи до формування та реалізації екологічної політики в Україні на десятирічний період. У сфері регіональної екологічної політики передбачається посилення ролі органів місцевого самоврядування у процесі реалізації державної екологічної політики та визначення напрямів її удосконалення, ураховуючи еколого-

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ УКРАЇНИ

економічні особливості регіонів України [6]. Водночас потрібно зазначити, що повномасштабні воєнні дії на території України суттєво вплинули на вихідні умови та можливості реалізації цієї Стратегії. Наразі до неї не внесено жодних змін і доповнень, а тому вона вимагає відповідного опрацювання та удосконалення з огляду на виклики сьогодення.

Тривалі воєнні дії внесли суттєві корективи в процес реалізації цілей та досягнення показників оцінки державної екологічної політики України. Досягнення окремих показників сьогодні видається

малоймовірним і нереальним через низку викликів та обставин, з якими зустрілась Україна за останній період. Зокрема, аналіз витрат на охорону навколишнього природного середовища, включно з капітальними інвестиціями в природоохоронні проекти, за чотири роки реалізації Стратегії свідчить, що в перші два роки спостерігалось зростання фінансування витрат на реалізацію природоохоронних заходів, а у 2022 р., коли на території України розпочалися повномасштабні воєнні дії, воно суттєво знизилось (табл. 1).

Таблиця 1

Витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронних заходів у фактичних цінах, млн грн

Види заходів	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Усього, зокрема:	41 332,2	44 804,92	30 572,88	37 597,67
- охорона атмосферного повітря і проблеми зміни клімату	7971,11	8061,23	3956,07	3645,98
- очищення зворотних вод	12 325,01	13 202,68	10 832,18	13 933,4
- поводження з відходами	14 096,94	15 220,66	11 759,4	14 514,68
- захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод	4131,25	4466,89	1924,11	3119,75
- зниження шумового і вібраційного впливу	478,2	314,72	58,85	16,37
- збереження біорізноманіття і середовища існування	1339,12	2242,95	1191,6	1298,12
- радіаційна безпека	514,03	714,6	424,42	638,56
- науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування	127,88	130,88	97,682	111,92
- інші напрями природоохоронної діяльності	348,65	450,29	328,56	318,85

Джерело: складено автором на основі [7].

Найбільш суттєве недофінансування спостерігалось за окремими видами діяльності, які істотно впливають на показники, визначені Організацією економічного співробітництва та розвитку як ключові індикатори стану довкілля, що дають змогу оцінити ефективність реалізації екологічної політики на національному рівні. Зокрема, ідеться про показники зміни клімату та якості повітря, збереження ресурсів прісної води, підтримання біологічних ресурсів і рівня біорізноманіття [8].

Проведений аналіз результатів реалізації державної екологічної політики України свідчить, що вже в перший рік мало місце недовиконання за окремими показниками. Наприклад, частка «зеленої» енергії з відновлюваних джерел у 2020 р. планувалася на рівні 8%, а у 2025 р. – на рівні 12% від загального споживання енергії [6]. Як свідчать оновлені дані Держкомстату, її фактичний показник у 2020 р. становив 6,7% [9], а у першому півріччі 2024 р., за даними Forbes Ukraine, знаходився на рівні 9,8% [10].

Ще більше недовиконання заявлених у Стратегії показників спостерігаємо за такими позиціями, як площа земель природно-заповідного фонду, включно із землями загальнодержавного значення, частка якої у 2025 р. планувалася на рівні 12,5% (або 7545,4 тис. га у кількісному вираженні). Водночас на

початок 2024 р. площа ПЗФ в Україні залишалася на рівні 6,91%, або 4181 тис. га [11].

Виконання показників щодо збереження та розширення мережі природоохоронних територій виглядає ще більш нереалістичним через те, що значна частина об'єктів ПЗФ опинилася на тимчасово окупованій території та піддалася значному деструктивному впливу. Ідеться, зокрема, про одні з найбільших територій ПЗФ України, а саме: біосферні заповідники «Асканія-Нова» і «Чорноморський», Український степовий природний заповідник і низку менших об'єктів загальною площею до 1 млн га [12].

І якщо для зменшення наслідків енергетичної кризи та диверсифікації джерел енергії будівництво відновлюваних джерел енергії зараз ведеться інтенсивними темпами, то збільшення площі та частки об'єктів ПЗФ до заявлених показників виглядає надмірно важким завданням.

Очевидно, що одним із завдань держави на національному рівні в умовах сьогодення є перегляд основних показників реалізації екологічної політики України, реальні значення яких можна буде оцінити за наслідками завершення війни.

Стратегією визначено стратегічні цілі державної екологічної політики. Для досягнення їх в умовах суттєвого зменшення витрат на охорону навколишнього середовища та з огляду на дефіцит

державного бюджету пріоритетними видаються представлені на рис. 1 інструменти екологічної політики. Зауважимо, застосування їх в умовах війни та повоєнного відновлення України не вимагає значних капіталовкладень.

Застосування цих інструментів запропоновано з огляду на пріоритетність їх для досягнення тієї чи іншої цілі. Водночас слід зазначити, що одні й ті ж інструменти можуть успішно застосовуватися для

реалізації декількох цілей і поставлених завдань державної екологічної політики України. Наприклад, екологічна сертифікація продукції та послуг є інструментом і впровадження екологічних вимог в усіх сферах діяльності, і забезпечення сталого розвитку та збалансованого використання природних ресурсів. А екологічне страхування, окрім сприяння в зниженні екологічних ризиків, також є інструментом державної системи охорони довкілля.

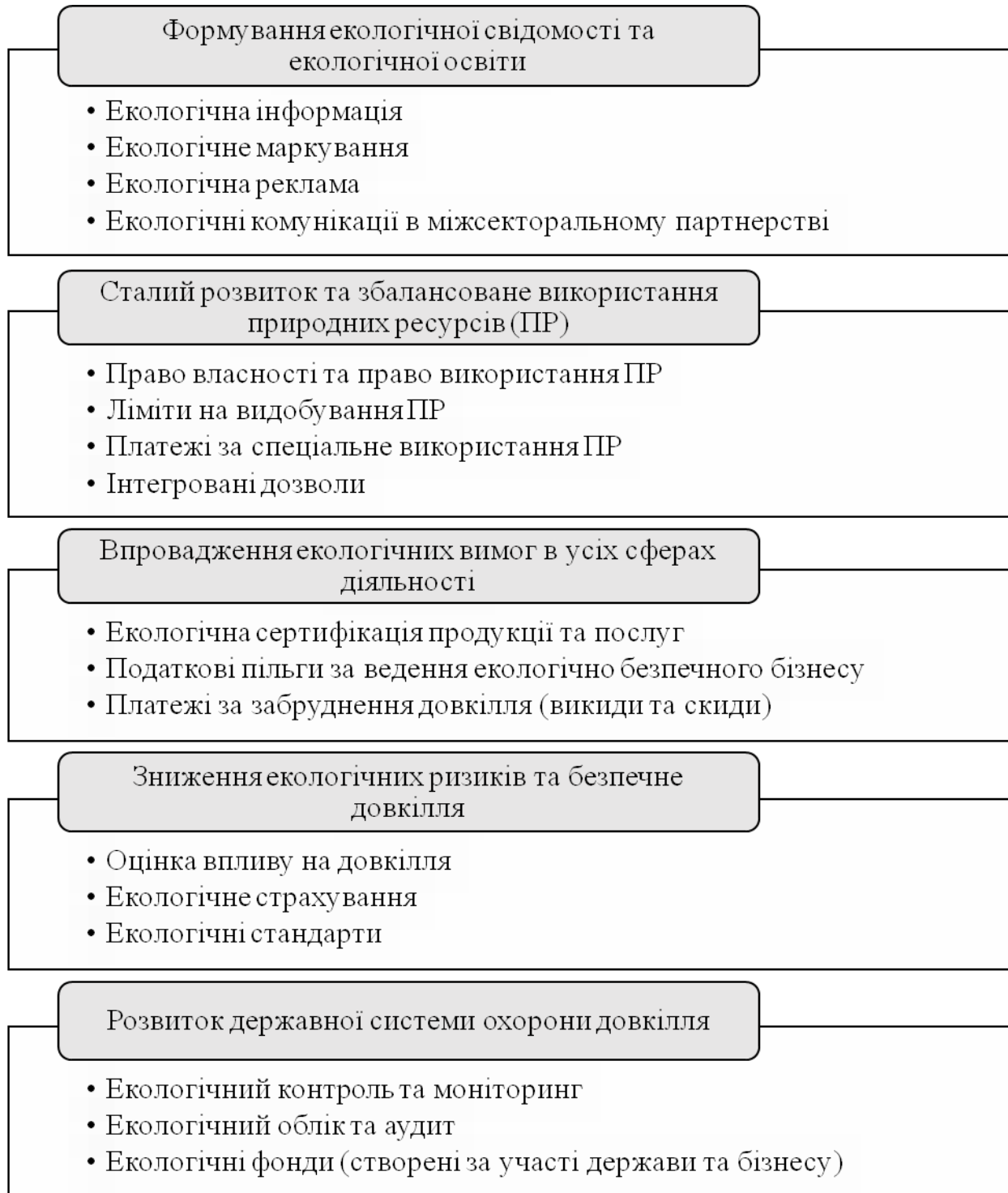

Рис. 1. Пріоритетні інструменти для досягнення визначених стратегічних цілей державної екологічної політики

Джерело: побудовано автором на основі [1-3;13].

Потрібно підкреслити, що більшість цих інструментів тією чи іншою мірою вже знаходять застосування в Україні. Зокрема, екологічна сертифікація лісоуправління за системою FSC® (Лісової управлінської ради) активно застосовується в лісовому господарстві України, а за стандартами системи екологічного менеджменту і аудиту серії ISO14000 сертифіковано низку підприємств великого та середнього бізнесу. Успішне проведення екологічної сертифікації надає доступ до екологічної інформації, а сертифікованому бізнесу дає змогу впроваджувати екологічне маркування.

В умовах децентралізації владних повноважень в Україні регіональна екологічна політика передусім повинна формуватися місцевими органами влади за безпосереднього залучення громадян і місцевого бізнесу. Водночас, оскільки проблеми негативного впливу на довкілля та погіршення його стану виходять за межі окремо взятого регіону, держава в особі урядових органів також повинна впливати на регіональну екологічну політику, створюючи необхідне законодавчо-нормативне забезпечення. Це уможлиблюється шляхом прийняття відповідних законів і нормативних актів у сфері державної екологічної політики.

На національному рівні держава повинна впливати на регіонально збалансований розвиток регіонів, оскільки посилення навантаження на окремі регіони та території призводить до виникнення дисбалансу в їхньому еколого-економічному розвитку. Зокрема, традиційно в Україні найбільш екологічно забрудненими територіями вважалися південні та східні регіони, де, з одного боку, спостерігався інтенсивний соціально-економічний розвиток завдяки концентрації великої кількості промислових об'єктів, а з другого, – ці об'єкти справляли значний негативний вплив на довкілля. Водночас Західний, Центральний та Північний регіони України, де меншою мірою була розвинена видобувна та важка промисловість, характеризувалися кращою екологічною ситуацією та умовами для проживання.

Заслугує на увагу вторинне соціологічне дослідження щодо визначення відповідальності за погіршення стану довкілля та впливу на екологічну політику регіону [4]. Як свідчать його результати щодо залучення різних зацікавлених сторін у процес реалізації регіональної екологічної політики, жителі Східного та Південного макрорегіонів України більшу відповідальність покладають на уряд та урядові організації (51% та 57% відповідно), водночас меншою мірою вбачаючи в цьому відповідальність і необхідність залучення до процесу прийняття рішень громадян. Серед мешканців Східного макрорегіону також найбільша частка тих, хто вважає бізнес відповідальним за погіршення стану довкілля, що очевидно пов'язано з концентрацією значної кількості промислових підприємств, які справляють відчутний негативний вплив на довкілля. Майже 43% мешканців Західного макрорегіону вбачають безпосередню відповідальність громадян за негативний вплив на

довкілля та участь у формуванні регіональної екологічної політики [4, с. 17].

Реалізація регіональної екологічної політики можлива як на рівні окремих областей, так і на рівні макрорегіонів, які формують вищий регіональний рівень. На рівні областей заходи щодо реалізації екологічної політики та охорони природи здійснюються шляхом впровадження регіональних програм розвитку, а ефективність реалізації питань природоохоронного характеру залежить від рівня загроз і залучення місцевих органів влади та громадян. Слід особливо підкреслити, що одним з важливих завдань регіональної екологічної політики є забезпечення ефективного використання природно-ресурсного потенціалу територій.

У Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років [14] одним з ключових оперативних завдань визначено формування екологічної свідомості, мислення і навичок населення, що відповідає цілі #1 Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року та загалом відображає результати згаданих вище досліджень щодо відповідальності окремих груп стейкхолдерів за погіршення стану навколишнього середовища. Такий стан справ частково пояснюється більшою зацікавленістю та залученням жителів західних областей України до процесу прийняття управлінських рішень та усвідомленням відповідальності за результати цих рішень.

Одним з основних завдань реалізації екологічної політики Закарпатської області є підтримання статусу однієї з найбільш екологічно безпечних областей України [15], що, безумовно, позитивно впливає на приплив сюди інвестицій і сприяє інтенсивному розвитку окремих галузей економіки, зокрема туризму та сегмента HoReCa. Основні засади екологічної політики Закарпатської області узгоджуються з екологічними цілями стратегії розвитку Карпатського єврорегіону та загальноєвропейської стратегії для Дунайського регіону. Отже, можна зробити висновок про розуміння необхідності гармонізації регіональної екологічної політики на рівні області як з національною екологічною політикою, так і з регіональним транскордонним макрорівнем, який охоплює території сусідніх з Україною держав.

Регіональна екологічна політика на рівні макрорегіонів дає змогу виділити характерні екологічні проблеми для низки областей, об'єднавши та сконцентрувавши зусилля щодо розв'язання цих проблем. На відміну від впливу на соціально-економічні системи, які можна обмежити адміністративними кордонами, вплив на екологічні системи має транскордонний характер і не обмежується окремо взятим регіоном, а тому вимагає об'єднання зусиль багатьох причетних сторін. Тому підходи до реалізації екологічної політики повинні передбачати вирішення самостійних завдань місцевих органів влади на рівні окремих областей та

координацію зусиль як на рівні макрорегіонів, так і національному рівні.

Висновки. Трансформація регіональних соціально-економічних систем під впливом викликів, з якими зустрілась Україна останніми роками, вимагає зміни підходів до формування та реалізації її екологічної політики. Стратегічні цілі державної екологічної політики встановлено на національному рівні. Але з огляду на регіональні особливості та специфіку територій вони повинні конкретизуватися на регіональному та локальному рівні. Досягнення окремих стратегічних цілей та завдань, задекларованих в основоположних законодавчо-нормативних документах, які визначають державну екологічну політику, не видається реальним, а тому вимагає перегляду та доопрацювання. Зміна пріоритетів стратегії державної екологічної політики на регіональному рівні полягає у фінансуванні заходів, спрямованих на розчищення територій, забруднених вибухонебезпечними речовинами, передусім у Східному та Південному макрорегіонах, у відновленні об'єктів енергетичної інфраструктури та подоланні негативних екологічних наслідків, викликаних руйнуванням цих об'єктів (ідеться, зокрема, про наслідки руйнування Каховської ГЕС, низки вугільних теплових електростанцій України тощо).

Упродовж останніх кількох років через об'єктивні причини спостерігається суттєве зменшення витрат на охорону навколишнього природного середовища та досягнення заявлених цілей державної екологічної політики. Тому рішення щодо вибору та пріоритетності застосування інструментів екологічної політики в Україні потрібно приймати, ураховуючи такі фактори, як дефіцит державного бюджету та суттєве зменшення витрат на природоохоронні заходи, несприятливий інвестиційний клімат, що сформувався в Україні впродовж воєнного часу, погіршення умов для ведення бізнесу та зростання екологічних загроз, посилення веденням бойових дій на території держави.

Список використаних джерел

1. Синякевич І. М. *Інструменти екополітики: теорія і практика*. Львів: ЗУКЦ, 2003. 188 с.
2. Синякевич І. М. *Екологічна політика: стратегія подолання глобальних екологічних загроз*. Львів: ЗУКЦ, 2011. 332 с.
3. Кравців В. С. *Регіональна екологічна політика в Україні (теорія формування, методи реалізації)*: монографія. Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2007. 336 с.
4. Буканов Г. М. *Формування та реалізація державної екологічної політики на регіональному рівні*: автореф. дис. ... д-ра наук з державного управління: 25.00.02. Запоріжжя, 2021. 43 с.
5. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
6. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року:

Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

7. Витрати на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронних заходів у 2020-2023 рр. *Державна служба статистики України*: сайт. 2024. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

8. Environment at a Glance Indicators. *OECD: Website*. 2024. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/environment/environment-at-a-glance-indicators_ac4b8b89-en

9. Енергоспоживання на основі відновлюваних джерел за 2007-2021 роки. *Державна служба статистики України*: сайт. 2022. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

10. За перше півріччя 2024 року частка відновлюваних джерел енергії в Україні зросла до 9,8%. *Мінпром*: сайт. 18.10.2024. URL: <https://minprom.ua/news/317705.html>

11. Кученко Б. Чому Україні важливо створювати більше заповідних територій. *Екодія*: сайт. 2024. URL: <https://ecoaction.org.ua/chomu-ukraini-vazhlyvi-zapovidni-terytorii.html>

12. Природа знищується швидше, ніж зберігається. *UNCG*: сайт. 26.01.2024. URL: <https://uncg.org.ua/pryroda-znyshhuyetsya-shvydshe-nizh-zberigayetsya>

13. Національна екологічна політика. *Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України*: сайт. 2024. URL: <https://mepr.gov.ua/diyalnist/natsionalna-ekologichna-polityka>

14. Стратегія розвитку Львівської області на період 2021-2027 років. *Львівська обласна державна адміністрація*: сайт. 2021. URL: <https://loda.gov.ua/documents/49999>

15. *Регіональна стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років*. Ужгород, 2019. 146 с. URL: https://oda.carpathia.gov.ua/sites/default/files/imce/191228_rsr_2027.pdf

References

1. Synyakevych, I. M. (2003). Instrumenty ekopolityky: teoriya i praktyka [Environmental policy instruments: theory and practice]. Lviv: Western Ukrainian consulting center. [in Ukrainian].
2. Synyakevych, I. M. (2011). Ekolohichna polityka: stratchiya podolannya hlobal'nykh ekolohichnykh zahroz [Environmental policy: strategy for overcoming global environmental threats]. Lviv: Western Ukrainian consulting cente. [in Ukrainian].
3. Kravtsiv, V. S. (2007). Rehional'na ekolohichna polityka v Ukrayini (teoriya formuvannya, metody realizatsiyi) [Regional environmental policy in Ukraine (theory of formation, methods of implementation)]. Lviv: Institute of Regional Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine. [in Ukrainian].
4. Bukanov, H. M. (2021). Formuvannya ta realizatsiya derzhavnoyi ekolohichnoyi polityky na

rehional'nomu rivni [Formation and implementation of state environmental policy at the regional level]. Dr.Sci. in Public Administration Thesis, Ukraine, Zaporizhzhia. [in Ukrainian].

5. Pro otsinku vplyvu na dovkillya [On environmental impact assessment] (2017). Law of Ukraine, adopted on May 2017, 2059-VIII. Legislation of Ukraine: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text> [in Ukrainian].

6. Pro Osnovni zasady (stratehiyu) derzhavnoyi ekolohichnoyi polityky Ukrayiny na period do 2030 roku [On the basic principles (strategy) of the state environmental policy of Ukraine for the period until 2030] (2019). Law of Ukraine, adopted on 2019, Feb 28, 2697-VIII. Legislation of Ukraine: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> [in Ukrainian].

7. Vytraty na okhoronu navkolyshn'oho pryrodnoho seredovyshcha za vydamy pryrodookhoronnykh zakhodiv u 2020-2023 rr. [Environmental protection expenditures by types of environmental protection measures in 2020-2023] (2024). State Statistics Service of Ukraine: Website. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].

8. Environment at a Glance Indicators (2024). OECD: Website. Retrieved from https://www.oecd-ilibrary.org/environment/environment-at-a-glance-indicators_ac4b8b89-en

9. Enerhospozhyvannya na osnovi vidnovlyuvanykh dzherel za 2007-2021 roky [Renewable energy consumption in 2007-2021] (2022). State Statistics Service of Ukraine: Website. Retrieved from <https://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].

10. Za pershe pivrichchya 2024 roku chastka vidnovlyuvanykh dzherel enerhiyi v Ukrayini zrosla do 9,8% [In the first half of 2024, the share of renewable energy sources in Ukraine increased to 9.8%] (2024, Oct

18). Minprom: Website. Retrieved from <https://minprom.ua/news/317705.html> [in Ukrainian].

11. Kuchenko, B. (2024). Chomu Ukrayini vazhlyvo stvoryuvaty bil'she zapovidnykh terytoriy [Why it is important for Ukraine to create more protected areas]. Ecoaction: Website. Retrieved from <https://ecoaction.org.ua/chomu-ukraini-vazhlyvi-zapovidni-terytorii.html> [in Ukrainian].

12. Pryroda znyschuyet'sya shvydshe, nizh zberihayet'sya [Nature is being destroyed faster than it is being preserved] (2024, Jan 26). UNCG: Website. Retrieved from <https://uncg.org.ua/pryroda-znyshchuyetsya-shvydshe-nizh-zberigayetsya> [in Ukrainian].

13. Natsional'na ekolohichna polityka [National environmental policy] (2024). Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine: Website. Retrieved from <https://mepr.gov.ua/diyalnist/natsionalna-ekologichna-polityka> [in Ukrainian].

14. Stratehiya rozvytku L'vivs'koyi oblasti na period 2021-2027 rokiv [Development strategy of Lviv region for the period 2021-2027] (2021). Lviv Regional State Administration: Website. Retrieved from <https://loda.gov.ua/documents/49999> [in Ukrainian].

15. Rehional'na stratehiya rozvytku Zakarpats'koyi oblasti na period 2021-2027 rokiv [Regional development strategy of Transcarpathia region for the period 2021-2027] (2019). Uzhhorod. Retrieved from https://oda.carpathia.gov.ua/sites/default/files/imce/19122_8_rsr_2027.pdf [in Ukrainian].

Надійшло 16.10.2024 р.

Scientific-practical journal "REGIONAL ECONOMY"

Scientific-practical journal "Regional economy" is a specialized scientific-practical publication, which highlights such theoretical and applied issues: the formation and implementation of state regional policy in Ukraine, the problems of socio-economic life of the regions, territorial development, environmental management and ecological security, social policy, cross-border cooperation, rural development, investment and innovation policy, Finance and banking.

Journal "Regional economy" is included in the List of scientific professional publications of Ukraine in the field of economic sciences (Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated by 7.10.2015 №1021).

The journal is included in the international scientometric database Index Copernicus, Poland - with 2012.

The journal's website: www.re.gov.ua